

DREPTUL

LEGISLAȚIUNE — DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — ECONOMIA POLITICĂ

APARE ODATA PE SAPTĂMANĂ SUB CONDUCEREA D-lor

C. G. DISSESCU

V. ATHANASOVICI, PAUL NEGULESCU, DEM. NEGULESCU, ALEX. CERBAN, G. MEITANI,
N. POLIZU-MICȘUNEȘTI, C. HAGI-THEODORAKY.

SILIU RĂDULESCU
PRIM-REDACTOR

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
3, STRADELA SF. SPIRIDON, 3

B. P. RĂDULESCU
REDACTOR-ADMINISTRATOR

C. Hamangiu — *Drept civil comparat, legislația ungară și austriacă din Transilvania față de legislația din vechiul regat. Jurisprudență Română.* — *Înalta Curte de Casație și Justiție S. I.* — Împărțală. — Imobil donat. — Raport. — Instruire anterioară deschiderii succesiunii. — Imputațiune.

(Constanța și G-ral Gh. Ionescu cu Căpitan G. Barozi).

Curtea de Apel din Iași s. I. — Expropriere pentru utilitate publică. — Dreptul de retrocesiune. — Renunțarea autorității la expropriere. — Forma cum trebuie exprimată. — Teren rămas din expropriere. — Revendicare.

(M. Braunstein și alții cu Primăria Iași).

Tribunalul Ilfov, s. I. c. c. — Perimare. — Acțiune nouă. — Părăsirea celei vechi.

(Ștefan Blebea cu Zoe Anghelovici).

Jurisprudență străină.

DREPT CIVIL COMPARAT

Legislația Ungară și austriacă din Transilvania față de legislația din vechiul regat.

Acesta este titlul unei noi și valoroase lucrări originale a Domnului G. Docan, Președintele Tribunalului Buzău. E a patra lucrare a distinsului magistrat relativă la dreptul civil comparat ungar-austriac-român.

De altfel d-sa este unul dintre puținii cunoscători doctrinari ai dreptului interprovincial ungar și austriac. Fost multă vreme judecător de ședință la Tribunalul Oradea-Mare, d-sa nu s'a mulțumit numai de a aplica acest drept la chestiunile curente ale proceselor de judecată. Domnul Docan, s'a silit să analizeze și să aprofundeze, în cercetător științific, acest drept și a face studii comparative asupra diferenței dintre dreptul civil, comercial și penal din vechiul regat și al acelor de aplicat în provinciile românești unite. A tradus tratatele de doctrină ungară și austriacă, le-a pătruns înțelesul și le-a comparat cu dispozițiunile respective ale codurilor din vechiul regat, publicând într-o serie de lucrări, rezultatul studiilor sale laborioase, punând astfel în relief părțile bune de adoptat sau de respins, din compararea acestor legislațiuni. Concluziunile la care d-sa ajunge în aceste studii, din punct de vedere de *lege ferenda*, sunt din cele mai importante, punând la dispoziția Consiliului legislativ un

important material, bogat în exemple și argumente, care va fi de mult folos operei de unificare legislativă.

Aceste zise, să trecem la examinarea recenteii lucrări a domnului G. Docan.

Mai înainte de a rezuma pe scurt cuprinsul ei, vom spune câteva cuvinte asupra metodei generale întrebuintate de autor. În „Studiile de drept civil comparat” se urmărește în principal expunerea amănunțită a legislației ardeleni, cu referințe la dreptul comparat general. Pentru aceasta, autorul tratează numai legislația ungară, dar și pe aceea austriacă, ori de câte ori sunt în vigoare ambele, după ținuturi, astfel că interpretul găsește totdeauna în acest volum, legislația care-l interesează. Atât legislația ungară cât și cea austriacă sunt neconținut puse în comparație detaliată cu legislația vechiului regat, reliefându-se părțile superioare, într-o expunere obiectivă și cu preocuparea constantă de a găsi principiile de apropiere. La fiecare studiu în parte, autorul rezervă câte un capitol special pentru dreptul interprovincial, analizând conflictele mai importante ale legilor provinciale (ceea ce face volumul interesant și pentru juriștii vechiului regat), precum și un alt capitol în care autorul expune considerațiile sale de *lege ferenda*. În acest mod, unificarea legislativă este mult înlesnită. De câte ori se preocupă de dreptul ungar, autorul nu uită să analizeze și proiectul de cod civil din 1915, proiect la care Ungurii au lucrat peste douăzeci de ani, dar pe care n'au avut timpul să-l voteze și să-l pună în aplicare. În partea rezervată anexelor se dă și traducerea acestui proiect, bineînțeles în părțile tratate în cuprinsul volumului. În sfârșit, trebuie să relevăm că autorul se servește de izvoarele doctrinare și jurisprudențiale cele mai noi, utilizând lucrările originale scrise în limba ungară, germană, franceză, cu o vastă bibliografie.

În primul studiu, autorul tratează întreg dreptul matrimonial, ocupându-se potrivit noilor metode, de căsătorie, atât din punctul de vedere al raporturilor personale cât și patrimoniale. Intreaga materie a căsătoriei formează astfel un tot complet și armonios.

Se știe că în Ardeal, în ce privește dreptul con-

jugal personal, există o singură legislație: legea matrimonială Ungară din anul 1894. Deosebiriile dintre această lege și Codul nostru Civil nu sunt prea importante sau numeroase. De aceea trecem asupra lor, fără a uita să menționăm că legislația ungară nu cunoaște sistemul opozițiilor la căsătorie, astfel cum e reglementat în Codul nostru, care este mult superior în această privință Codului civil ungar.

În a doua parte a studiului căsătoriei autorul tratează ambele legislații în vigoare, ungară și austriacă, cari din cauza diversității lor sunt separat expuse. Atât regimul matrimonial legal cât și cel convențional se deosebesc în totul. Astfel, de unde codul austriac reglementează ca regim legal un sistem cu totul original care în practică are un mare succes, dovadă aplicarea lui în Austria fără protestări în timp de mai mult de un secol. Dreptul maghiar stabilește două regimuri legale după clasele sociale la cari se aplică. Problema regimului legal care trebuie aplicat astăzi la noi este cu deosebire interesantă. Spațiul restrâns al acestei recenzii ne împiedică însă a intra în analiza ei. Societatea de achiziții (coachiziții) este însă regimul legal care trebuie să deștepte atenția legiuitorului unificării. Autorul o propune ca viitorul nostru regim legal, în consens de altfel cu mișcarea juridică modernă de pretutindeni. Capitolele referitoare la dotă sunt tratate foarte amănunțit și sunt de observat deosebiriile fundamentale față de legislația noastră, ceea ce poate provoca numeroase conflicte interprovinciale. Toate acestea sunt analizate pe larg în capitolul privitor la dreptul interprovincial.

În al doilea studiu autorul se ocupă de curatele (legislație ungară unitară în Ardeal), intrând în dificila analiză a vechii și defectuoasei legi maghiare a tutelei și curatele (legea XX: 1877). Sub instituția curatele se înțelege în concepția ungară, care este și aceea a codului austriac, o măsură generală de protejire a tuturor incapacabililor, în afară de minorii aflați sub puterea părintească sau tutelă. Astfel sunt puși sub curatele unui minor concepuți, alienații, imbecilii, surdomuții, absenții, risipitorii și condamnații. Autorul tratează pe rând în acest capitol, în comparație cu legislația noastră, materia interdicției legale și judecătorești, a consiliului judiciar și a absenței. Din această comparație reiese superioritatea dispozițiilor codului nostru față de legea ungară, care, la unificare, poate fi înlăturată, după părerea autorului, „fără nici un regret și nici o pagubă“.

Pentru a completa întreg studiul drepturilor personale și de familie, din cari o bună parte a fost făcută în lucrările sale anterioare, în deosebi în volumul „Minoritatea“, îi mai rămânea Domnului G. Docan să studieze și materia acțiunilor de stat. În al treilea studiu din volumul ce recenzăm, autorul ne dă o cercetare complexă asupra acțiunilor și contestațiilor de Stat, stăruind în deosebi asupra acțiunii în tăgăduirea paternității, singura dezvoltată în legislația ungară și austriacă. După cât cunoaștem, această lucrare constituie analiza cea mai dezvoltată a acțiunii în desavuare din întreaga literatură juridică românească. Asupra acestei acțiuni nu avem de semnalat mari deosebiri principale între cele trei legislații analizate.

Un alt studiu urmează cu privire la mult discutată problemă a dreptului de moștenire a soțului supraviețuitor. De astădată deosebiriile dintre codul austriac, român și dreptul ungar, sunt fundamentale și ireductibile; cel mai superior și totodată cel mai favorabil soțului supraviețuitor este sistemul Codului austriac și el va învinge — credem — la noua legiferare, sistemul medieval ungar și dispozițiile nedrepte ale Codului nostru. Conflictele interprovinciale analizate de autor arată încă odată necesitatea urgentă a unificării legislației, căci trebuie să înceteze odată consecințele inechitabile și chiar absurde ale aplicării teoriei statutelor în hotărârile aceleiași țări. În capitolul referitor la unificare, autorul nu se mărginește a cerceta problemele cele mai de seamă ce s'au ivit în această materie, dar propune un sistem original, inspirându-se din legiurile recente: legea franceză din 1925, codurile elvețian și german, anteproiectul *Bähr*, anteproiectul ungar și ținând seama de toate legiurile existente în România. Sistemul sintetic propus, credem că va înfăptui, după cum crede și autorul, „o unificare fără salturi, reală și nivelatoare“.

Materia apărării posesiunii formează al cincilea studiu. Căutând a apropia cele trei legislații provinciale, autorul studiază importantul fenomen al impenetrației drepturilor ungar și austriac coexistente în teritoriile ardelen. De data aceasta se observă o influență preponderentă în sensul invers: în loc ca dreptul austriac să înrăurească ca de obicei disciplina dreptului ungar, — jurisprudența Curței din Budapesta influențează puternic asupra dreptului austriac, schimbând uneori chiar dispozițiile precise ale codului (pag. 302, 318, 321). Capitolul *de lege ferenda* este cu deosebire de interesant prin soluțiile propuse de autor în vederea unificării.

O instituție care a fost în vigoare până în zilele trecute în Transilvania era concordatul forțat extrafalimentar (preventiv) care înlocuia în dreptul ungar, de altfel ca în majoritatea legiurilor moderne, moratoriul nostru preventiv. Autorul analizează în al șaselea studiu, această instituție, aplicabilă în legislația ungară atât civililor cât și comercianților, studiind în amănunțime lacunele ordonanței maghiare (astăzi la noi abrogată). Însemnătatea acestei abrogări constă în faptul că deoarece în legislația ardeleană nu există moratoriul pre-falimentar, debitorii ardeleni, favorizați mai înainte, sunt astăzi într-o situație foarte dificilă, nemai având la dispoziție nici un mijloc legal preventiv de evitarea falimentului. O unificare este și în această materie imperios necesară. Nădăjdum că la eventuala introducere în legislația noastră a concordatului extra-falimentar, se va ține seama de experiența făcută în Ungaria cu ordonanța de noi abrogată, înlăturându-se numeroasele lacune pe cari autorul le examinează pe larg.

În sfârșit, volumul se încheie cu studiul minuțios și greu al legislației excepționale a închirierilor în Ungaria și Ardeal, tratându-se în deosebi părțile cari astăzi ne mai interesează, adică chestiunile privitoare la sporul contractelor în curs și la imobilele cari au fost redade liberei tranzacții. Examinând dispoziția defectoasă a articolului 13 din legea chirilor din 1924, autorul atrage atenția asu-

pra faptului că *regimul excepțional al închirierilor nu a început în Ardeal în anul 1914, ci tocmai cu doi ani mai târziu, adică la Noembrie 1916, astfel că greșit legiuitorul român din 1924, ca și acel din 1927, de altfel, a luat drept bază de calcul a sporului la contractele în curs, data de 1 August 1914. De această observație prețioasă trebuia să se țină seamă la elaborarea noiei legi a chiriilor și cu regret constatăm, că nici legiuitorul din 1927 n'a ținut socoteală de acele fapt important.*

Anexele volumului II completează conținutul. Autorul întregeste traducerea părții întâi din proiectul Codului civil ungar din 1915, însoțind-o și de alte părți ale acestui proiect. Împreună cu capitolele traduse în anexele volumului „Minoritatea”, autorul ne pune la dispoziție o însemnată parte a acestui interesant proiect, indicând de astădată în paranteză și articolele corespunzătoare din codul civil german, cod pe cari juristii unguri l'au folosit ca model — pentru a scoate în evidență partea originală a proiectului ungar. Se mai adaugă și convențiile internaționale privitoare la căsătorie și interdicție, necesare pentru înțelegerea deplină a capitolelor consacrate dreptului interprovincial.

* * *

Aceste sunt, în rezumat, importante probleme de drept comparat discutate în mod așa de luminos, de valorosul scriitor juridic și bun cunoscător al dreptului maghiar și austriac, domnul G. Docan. Eminentul Președinte al Tribunalului Buzău este unul din magistrații cei mai bine pregătiți în materia dreptului civil comparat român-ungar-austriac și deci unul din cei mai indicați de a da folositorul și prețiosul său concurs la opera de unificare a acestui Cod. Atragem în special atențiunea Consiliului legislativ, asupra valoroaselor studii de Drept comparat cuprinse în volumele deja publicate până acum de Domnul G. Docan, precum și a acelor în curs de pregătire. În scopul unificării Codului civil, prezența sa în Comisiunea respectivă a Consiliului legislativ, o credem necesară, în propriul interes al acestei Comisiuni.

Dar, în loc să i se înlesnească d-lui G. Docan un mediu favorabil cercetărilor sale juridice spre a fi mai cu folos și mai direct utilizat la opera de unificare legislativă, d-sa este ținut de un deceniu în atmosfera puțin prielnică pentru studii, a provinciei. Atât acest distins magistrat, cât și alții, nu prea mare la număr, în loc să fie încurajați de Consiliul superior al magistraturii și de Ministrul Justiției, sunt sistematic uitați și lăsați la o parte, aceasta atât în dauna magistraturii înșasi cât și a luerărilor de promovare a literaturii noastre juridice.

Prea se trece ușor cu vederea peste magistrații muncitori și culti, cari onorează magistratura noastră prin scrisul și activitatea lor profesională.

C. Hamangiu

Consilier la Inalta Curte de Casație și Justiție.

JURISPRUDENȚA ROMNĂ.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. I.

Audiența dela 17 Noembrie 1926

Președinția D-lui Oscar N. Nicolescu, președinte

Constanța și General Gh. Ionescu cu Căpitan C. Barozi

IMPĂRȚEALĂ. — RAPORTUL IMOBILULUI DONAT. — INSTRĂINAREA LUI ANTERIOR DESCHIDERII SUCCESIUNEI. — REINTRAREA LUI ÎN PATRIMONIUL DONATARULUI. — ART. 765 COD. CIVIL.
IMPĂRȚEALĂ. — IMOBIL DONAT. — GREVAREA LUI DE O SARCINĂ POTECARĂ. — ACHITAREA CREANȚEI POSTERIOR DESCHIDERII SUCCESIUNII. — RAPORT PRIN IMPUTAȚIUNE. — ART. 765 COD. CIVIL.

1. În cazul când imobilul donat unei erede, care acceptă succesiunea, a fost înstrăinat și a reintrat apoi în patrimoniul acestuia, nu înainte, ci după deschiderea succesiunii, el va fi raportat prin imputațiune, deși se găsește în averea eredelui la epoca facerii partajului dacă în momentul deschiderii succesiunii imobilul era înstrăinat, fiind că condiția juridică a imobilului existentă în momentul deschiderii succesiunii determină modalitatea la care trebuie făcut raportul

2. Faptul că posterior deschiderii succesiunii un coerede a plătit creanța ipotecară care greva în momentul deschiderii succesiunii imobilul donat, nu poate schimba condițiunea juridică a imobilului și nu conferă dreptul comostenitorilor de a obliga pe eredele donatar să raporteze imobilul în natură.

No. 4159. — Admis după divergență motiul VIII din recursul făcut de Constanța G. Ionescu în centra deciziunii cu No. 415/924 a Curții de apel din București S. IV în proces cu Căpitan C. Barozi. S'au ascultat D-nii avocați D. Dobrescu pentru recurentă și Al. Otulescu pentru intimat.

Curtea deliberând,

Având în vedere motivul VIII de casare, din recursul făcut de către Constanța Ionescu, General G. Ionescu ca soț dotal și soț pentru autorizare și Matilda Barozzi, în contra deciziunii Curții de Apel București, Secția IV-a Nr. 415/924, motiv care singur a rămas a fi cercetat de complexul de divergență, toate celelalte motive ale recursului fiind respinse ca neîntemeiate prin deciziunea acestei Curți Nr. 3186/926.

Văzând cuprinsul acestui motiv de casare, astfel formulat:

„Violarea art. 765 cod. civil (principiul protector al ipotecei). După acest articol, Curtea nu poate să-și însușească hotărîrea Tribunalului (875) de a aduce la raport în natură imobilele aflate sub ipoteca Creditului funciar Urban la deschiderea succesiunii (1925), motivul de drept isvorând din acest articol, fiind în favorul nostru”.

Având în vedere deciziunea atacată, din care rezultă că intimatul în recurs, Căpitan C. Barozzi, cerând împărțirea averii rămasă pe urma defunctului General C. A. Barozzi — tatăl său și al recu-

rentelor Constanța Ianescu și Matilda Barozzi — s'a decis de către Tribunalul Ilfov Secția II-a, ca recurente să raporteze în natură la masa succesorală trei imobile ce li se constituise dotă de către defunctul lor tată și anume: două imobile situate în strada Cantacuzino Nr. 44 și în strada Prudenței Nr. 3, București, — de către Constanța Ianescu, și cel de al treilea imobil situat în Calea Griviței Nr. 181, București, de către Matilda Barozzi, iar prin luare mai puțin un alt imobil situat în strada Prudenței Nr. 5, care fusese constituit dotă tot acestei din urmă recurente; că, înaintea Tribunalului obiectându-se de către recurente între altele și împrejurarea că o parte din imobilele constituite lor ca dotă, au fost ipotecate anterior deschiderii succesiunii, și deci conform dispozițiilor art. 765 cod. civ., pentru ele nu ar fi obligator raportul în natură, — Tribunalul a respins această obiecțiune, motivând că deși în adevăr acele imobile fuseseră ipotecate anterior deschiderii succesiunii, totuși întrucât ipoteca a fost achitată de către intimatul din recurs, Căpitan C. Barozzi, ele urmează a fi raportate în natură; că, instanța de apel prin deciziunea supusă recursului a menținut această parte din sentința Tribunalului, care singură interesează în examinarea motivului VIII de casare.

Având în vedere că prin motivul VIII de casare se critică această parte din soluțiunea instanței de fond, imputându-i-se că a violat dispozițiunile art. 765 cod. civil, fiindcă potrivit lor, Curtea de fond nu putea să adopte sentința Tribunalului prin care se obligă recurente să raporteze în natură imobilele ce erau ipotecate în momentul deschiderii succesiunii.

Considerând că, față de cuprinsul motivului VIII de casare și de motivele invocate de instanța de fond în soluțiunea sa, și întrucât nu este contestat între părți, că unele din imobilele constituite dotă recurentelor și pentru cari au fost obligate a face raportul în natură, au fost ipotecate anterior deschiderii succesiunii și că plata datoriei ipotecare s'a făcut de către intimatul căpitan C. Barozzi după deschiderea succesiunii, urmează că chestiunea de drept ce este a se rezolva în speță, e aceea de a se ști dacă scutirea dela obligația raportului în natură, prevăzută prin art. 765 cod. civ., pentru imobilele ce au fost ipotecate anterior deschiderii succesiunii, există și poate fi invocată de către eredele obligat la raport, atunci când datoria ipotecară s'a plătit posterior deschiderii succesiunii de către un alt erede.

Considerând că, după art. 764 cod. civil, raportul se face sau în natură sau scăzându-se valoarea sa din partea celui obligat a face raport; că, art. 765 spune că: „raportul se poate pretinde în natură pentru imobile; când cel ce a primit imobilul l'a înstrăinat sau ipotecat înaintea deschiderii succesiunii, raportul în natură nu este obligatoriu; că raportul, în acest caz, se prețuește după valoarea ce imobilul a avut în momentul deschiderii succesiunii.

Considerând că, din acest text rezultă neîndoios că, condițiunea juridică a imobilului, existentă în momentul deschiderii succesiunii, determină modalitatea la care trebuie făcut raportul, de unde urmează că în cazul când imobilul donat unui erede,

care acceptă succesiunea, a fost înstrăinat și a reîntat apoi în patrimoniul acestuia, nu înainte, ci după deschiderea succesiunii, el va fi raportat prin imputațiune, deși se găsește în averea eredelui la epoca facerii partajului, întrucât în momentul deschiderii succesiunii, imobilul era înstrăinat, având însă eredele facultatea să aducă și în natură imobilul, dacă el va crede aceasta în interesul său, ceea ce legea exprimă în art. 765 alin. I prin cuvintele „raportul în natură nu este obligatoriu“.

Că, deasemenea, dacă la deschiderea succesiunii imobilul donat se găsea încă grevat de o ipotecă anterioară, raportul începe din acel moment să aibă de obiect valoarea imobilului care de atunci este considerat ca împreunat cu masa succesorală, și faptul că ulterior creanța a fost plătită de un alt coherede și ipoteca stinsă, nu poate schimba condiția juridică a imobilului din momentul deschiderii succesiunii și nu conferă dreptul comostenitorilor de a obliga pe eredele donatar să raporteze imobilul, nu prin imputațiune ci în natură.

Considerând dar că, atunci când în speță instanța de fond având a decide asupra modului în care trebuie să se facă raportul unor imobile, deși este constant în cauză că ele fuseseră ipotecate anterior deschiderii succesiunii și plata datoriei ipotecare se făcuse posterior acestui moment de către alt erede, decide totuși că raportul trebuia făcut în natură, iar nu prin luare mai puțin — cum urma potrivit dispozițiilor art. 765 cod. civ. și potrivit situației existente la deschiderea succesiunii, — ea a violat textul de lege citat, așa că motivul VIII de casare devenind înemeiat cată a fi admis, a se casa deciziunea atacată pe temeiul lui și a se trimite cauza aceleiași Curți de Apel pentru a o judeca din nou conform art. 52 din legea Curții de Casație.

Pentru aceste motive, casează.

CURTEA DE APEL DIN IASI S. I-a

Audiența dela 18 Decembrie 1926

Președinția D-lui D. Volanschi, Prim-Președinte

M. Braunstein și alții cu Primăria Iași

EXPROPRIERE PENTRU UTILITATE PUBLICĂ. — DREPTUL DE RETROCESIUNE AL FOȘTILOR PROPRIETARI. — CÂND POATE FI EXERCITAT. — ARR. 67 AL. 1 DIN LEGEA DE EXPROPRIERE.

EXPROPRIERE PENTRU UTILITATE PUBLICĂ. — RENUNȚAREA AUTORITĂȚII EXPROPRIANTE LA EXPROPRIERE. — CUM TREBUE EXPRESIMATĂ ACEA RENUNȚARE. — DREPTUL DE RETROCESIUNE AL FOȘTILOR PROPRIETARI. — ART. 67 DIN LEGEA DE EXPROPRIERE CU MODIFICĂRILE FĂCUTE PRIN LEGEA DIN 7 Iunie 1923.

EXPROPRIERE PENTRU UTILITATE PUBLICĂ. — TERENURI RĂMAȘE DIN EXPROPRIEREA EFECTUATĂ. — DACĂ FOȘTI PROPRIETARI POT REVENDICA ACESTE TERENURI PE MOTIV CĂ LI S'A DAT O DESTINAȚIE STRĂINĂ.

EXPROPRIERE PENTRU UTILITATE PUBLICĂ. — DACĂ AUTORITATEA ADMINISTRATIVĂ ESTE OBLIGATĂ A EXECUTA DE ODATĂ ÎNTREGUL PLAN DE ALINIERT. — ART. 67 DIN LEGEA DE EXPROPRIERE.

1. Dreptul de retrocesiune pe care foștii proprietari îl au în conformitate cu dispozițiunile art. 67 al. 1 din legea de expropriere pentru utilitate publică, nu este deschis decât în cazul când terenul care a fost expropriat n'a fost nici un moment afectat destinațiunii fixate prin

expropriere, ast-fel că este suficient ca terenul să fi primit destinațiunea în vederea căreia a fost dobândit, pentru ca dreptul de preemțiune să nu mai poată fi exercitat.

2. Dacă prin legea modificatoare din 7 Iunie 1913 se dispune că în cazul când autoritatea expropriantă ar renunța de a mai face lucrarea de utilitate publică pentru care s'a făcut exproprierea, foștii proprietari vor putea să beneficieze de dreptul de retrocesiune acordat prin art. 77 din legea de expropriere, pentru aceasta însă trebuie ca renunțarea să fie făcută în mod expres, de oare-ce renunțarea la expropriere este un act administrativ, și caracteristica unor asemenea acte este tocmai forma scrisă, datarea și semnarea, pentru a se putea constata dacă persoanele cari au făcut actul erau sau nu competente la acea epocă.

3. Potrivit art. 67 al. ultim din legea de expropriere pentru utilitate publică, în cazul când lucrarea de expropriere a fost efectuată în parte sau în total, foștii proprietari nu mai pot revendica resturile de terenuri rămase autorității expropriante din expropriere, ast-fel că exproprienții nu pot face nici o obiecțiune din faptul că o porțiune din aceste terenuri a servit altei destinațiuni de cât aceea pentru care a fost dobândită exproprierea.

4. Legea de expropriere ne impunând nicăeri unei administrațiuni publice, obligațiunea de a proceda de odată la executarea întregului plan de aliniere al unei strade, urmează că este suficient ca autoritatea expropriantă să fi dat terenului destinația pentru care a fost expropriat, pentru a închide dreptul la retrocesiune proprietarului aceluși teren care nu se poate ocupa de cât de situația sa personală.

No. 173 — Respinsă ca nefundată contestația făcută contra executării deciziei No. 2/914 a acestei Curți, cum și apelul contra sentinței civile No. 317 din 2 Iulie 1925 a Tribunalului Iași S. I făcut de Marcu Braunstein și alții în proces cu Primăria Comunei Iași. S'au ascultat D-nii avocați C. Simionescu pentru apelanți și Lascar Resetti pentru Primăria Iași.

Curtea,

Având în vedere apelul declarat de către Marcu Braunstein, Jak Braunstein, Solomon Braunstein, Janeta Pasmantirer cu autorizația soțului său Filip Pasmantirer, Paulina Langer cu autorizația soțului său B. Langer, Maria Margulies cu autorizația soțului său Isidor Margulies și Amelia Gottlieb cu autorizația soțului său Iosef Gottlieb în contra sentinței Tribunalului Iași Secția I-a Nr. 317 din 2 Iulie 1925 prin care se respinge contestația făcută de sus numiții apelanți la executarea deciziunii Curței de Apel din Iași, Secția I-a, Nr. 2/1914, pusă în executare de către Primăria Comunei Iași pentru exproprierea imobilului din Iași, Str. Cuza Vodă Nr. 85, și obligă pe numiții contestatori de a plăti Primă-

riei Comunei Iași suma de una mie lei cheltueli de judecată.

Apelanții au mai introdus o contestație direct înaintea Curței care are același obiect și care s'a conexat cu contestația introdusă la Tribunal.

Primăria Comunei Iași în scopul deschiderii unei străzi, care să meargă din Piața Unirii până în Strada Ștefan cel Mare, a expropriat un număr de 28 de imobile, între care se afla și imobilul din Str. Cuza Vodă Nr. 85, proprietatea lui Adolf Braunstein reprezentat acum prin apelanți. Această expropriere s'a făcut prin sentința Tribunalului Iași, Secția III-a, Nr. 41 din 22 Februarie 1907. Indemnizarea a fost fixată de către Comisiunea Arbitrală a Trib. Iași Secția I-a, prin sentința No. 4 din 19 Aprilie 1914. În contra acestei sentințe, atât Primăria cât și A. Braunstein au făcut apel, care au fost respinse prin decizia Curței de Apel din Iași Secția I-a, Nr. 2 din 14 Mai 1914, decizie ce se execută acum. Având în vedere că apelanții susțin că Primăria Comunei Iași a renunțat de a mai face lucrările, care au motivat exproprierea imobilului, proprietatea lor, din Str. Cuza Vodă Nr. 85, astfel că deciziunea Curței nu poate fi executată conform art. 67 din legea de expropriere; că apelanții pentru susținerea contestației se întemeiază pe decizia consiliului comunal al Primăriei Iași, Nr. 343, din 25 Decembrie 1914.

Având în vedere că prin dispozitivul acestei deciziuni, consiliul comunal decide: „revine asupra deciziunii Nr. 720 din 1 Noembrie 1906 și autoriză a se cere justiției anularea sentinței Tribunalului Iași, Secția III-a, Nr. 41 din 22 Februarie 1924”. Consiliul comunal justifică revenirea pe motivul situației bugetare create, și pe motivul că s'au călcat dispozițiile art. 91 și 114 din legea de organizare a comunelor urbane.

Ministerul de Interne căruia i s'a înaintat decizia Consiliului comunal pentru aprobare, prin adresă Nr. 9876 din 6 Aprilie 1915, autoriză Primăria să intenteze acțiune și să stea în judecată în procesele ce i s'ar intenta cu privire la exproprierea a 28 de imobile situate în Str. Ștefan cel Mare din Iași.

Că, prin dispozitivul deciziei Consiliului comunal se hotărăște revenirea asupra exproprierei și autorizarea de a se intenta acțiune în justiție, pe când Ministerul de Interne autoriză numai intentarea acțiunii.

Că, Primăria Comunei Iași a introdus acțiune în contra Mariei P. Zamfirescu pentru anularea sentinței Tribunalului Iași Nr. 41 din 22 Februarie 1907 prin care s'a declarat expropriat pentru cauză de utilitate publică imobilul Mariei Zamfirescu din Iași, Str. Ștefan cel Mare Nr. 8; că, Tribunalul Iași Secția III-a, prin sentința Nr. 4/916 a admis acțiunea astfel cum a fost formulată.

Având în vedere că, din faptele expuse rezultă că Consiliul comunal și Ministerul de Interne a autorizat intentarea acțiunii în justiție pentru anularea exproprierei; că, o singură acțiune a fost intentată, care a fost admisă prin sentința menționată mai sus; că, această sentință având efect numai între părțile care au figurat în proces, nu poate întru nimic folosi apelanților; că, declarația de revenire asupra exproprierei de asemenea nu le poate folosi, pentru motivul că constituie numai o moti-

a fost expropriat pentru a închide dreptul de re-trocesiune.

Având în vedere că deschiderea stradei pentru care s'a făcut exproprierea este prevăzută în planul de aliniere al oraşului Iaşi, plan aprobat prin Decret Regal; că, prin urmare Consiliul comunal n'ar fi putut renunţa în mod valabil la o lucrare de expropriere, care a fost făcută pentru satisfacerea planului de aliniere.

Având în vedere că din faptele expuse rezultă că atât apelul, precum şi contestaţia făcută înaintea Curţii sunt neîntemeiate şi deci urmează a fi respinse.

Văzând şi cererea de cheltueli de judecată în această instanţă făcută de Primăria Comunei Iaşi, Curtea apreciind fixează suma de două mii lei.

Pentru aceste motive, respinge, etc.

Semnaţi: *D. Volanschi, M. Haralamb, C. Scripcă.*

TRIBUNALUL ILFOV S. I. civ. cor.

Audienţa dela 4 Mai 1927

Preşedinţia D-lui S. Rădulescu, preşedinte

Ştefan Blebea cu Zoe Anghelovici

PERIMARE. — INTENTAREA UNEI NOI ACŢIUNI AVÂND ACELAŞI OBIECT CU CEA LĂSATĂ ÎN PĂRĂSIRE. — DACĂ VECHEA ACŢIUNE POATE FI PERIMATĂ. — ART. 257 PR. CIVILĂ.

Dispoziţiunile art. 257 pr. civilă relative la perimare, fiind întemeiate pe prezumţia că partea, care îşi lasă pricina timp de doi ani fără ca să se mai ocupe de dânsa, a înţeles prin aceasta să o abandone, urmează că atunci când un reclamant după intentarea acţiunii deşi numai stăruieşte în judecata ei, introduce însă o alta, având acelaş obiect şi în care face toate deligenţele spre a se putea judeca, prezumţia de părăsirea acţiunii nu mai poate fi — şi deci perimarea nu mai operează, — de oare ce prin însuşi faptul introducerii celei de a doua acţiuni se învederează intenţia reclamantului de a se judeca în acţiunea care derivă din dreptul ce pretinde să i se recunoască în justiţie.

No. 391. — Respinsă ca nefundată cererea făcută de Ştefan Blebea în proces cu Zoe Anghelovici.

S'au ascultat D-nii avocaţi N. Alexandrescu pentru reclamantul în cererea de perimare şi Virgil Anghelovici pentru pârâta Zoe Anghelovici.

Tribunalul,

Asupra cererei de perimare făcută de către Ştefan Blebea cu petiţiunea înreg. la No. 11.498 din 11 Martie 1925 şi prin care cere ca potrivit art. 257 proc. civ., să se perime acţiunea intentată contra sa de către Zoe Anghelovici cu petiţia înregistrată la No. 23821 din 18 Septembrie 1916.

Având în vedere actele dela dosar, concluziile orale şi scrise ale părţilor.

Având în vedere că în fapt se constată următoarele :

La 15 Decembrie 1907, Zoe Anghelovici intentă contra lui P. Sărăţeanu o acţiune în anularea actului

de împrumut ipotecar autenticat la No. 7536:99 de Tribunalul Ilfov secţia de Notariat şi a ordonanţelor de adjudecare No. 1725 şi 1744:902 ale aceluiaşi Tribunal, tinzând prin aceasta să scoată din patrimoniul lui Petre Sărăţeanu şi să readucă în patrimoniul său imobilele vândute silit prin acele ordonanţe şi anume: imobilul din Strada Colţei No. 4 şi Str. Sf. Gheorghe Nou No. 6 şi a terenului în suprafaţă de 50 hectare situat în Judeţul Constanţa.

La 31 Martie 1910, Zoe Anghelovici introduce în cauză pe I. Tanoviceanu, deţinătorul unui din imobilele vândute silit prin susmenţionatele ordonanţe,

Această acţiune judecându-se în lipsa D-nei Zoe Anghelovici se respinge, iar în 1915 aceasta face opoziţie contra sentinţei prin care s'a respins acţiunea şi în cursul opoziţiei la 18 Septembrie 1916 introduce în judecată pe Ştefan Blebea, cumpărătorul a circa 26 hectare din judeţul Constanţa care făceau parte de asemeni din imobilele vândute prin ordonanţele de adjudecare de care s'a vorbit mai sus.

La 31 Iulie 1917 se judecă această opoziţie, Zoe Anghelovici obţinând câştig de cauză prin sentinţa cu No. 68:917.

Această sentinţă este confirmată prin Decizia Curţii de Apel secţia IV-a No. 40:918 care însă fiind casată şi trimisă spre judecată la Curtea de Apel Craiova Secţia III-a, opoziţia lui Zoe Anghelovici este respinsă.

Ştefan Blebea neavând cunoştinţă de proces nu s'a prezentat, astfel că faţă de dânsul sentinţa acestui Tribunal cu No. 68:917, prin care se admitea opoziţia şi acţiunea lui Zoe Anghelovici a rămas definitivă, când însă a fost pusă în executare Ştefan Blebea a făcut contestaţie care fiind admisă, acţiunea lui Zoe Anghelovici a rămas să se judece din nou faţă de D-sa.

Zoe Anghelovici în loc însă de a stărui în judecata acestei acţiuni, porneşte împotriva lui Ştefan Blebea o nouă acţiune care s'a repartizat la Secţia 4-a a Tribunalului înreg. la No. 16928 din 9 August 1919, având acelaş obiect ca şi cea pendinte înaintea acestui Tribunal şi anume revendicarea celor 26 hectare pământ arabil din Comuna Techirghiol, judeţul Constanţa.

La 11 Martie 1925, Ştefan Blebea face cererea de perimare a acţiunii intentată la această secţiune contra sa la 18 Septembrie 1916 şi înregistrată sub No. 23891, cerere asupra căreia Tribunalul este chemat astăzi a se pronunţa.

Având în vedere că reclamantul în cererea de perimare, Ştefan Blebea, pe baza referatului D-lui Grefier făcut în conformitate cu art. 257 pr. civ. şi a actelor din dosar, cere ca Tribunalul să constate perimată acţiunea intentată împotriva sa de către Zoe Anghelovici.

Având în vedere că deşi din actele dela dosar şi referatul D-lui Grefier se constată că dela 17 Septembrie 1923, când prin jurnalul No. 15246 s'a scos de pe rol procesul şi până la 11 Martie 1925, când s'a primit cererea de perimare, nu s'a mai urmat nici un act de procedură cu caracter contradictoriu, pârâta Zoe Anghelovici se sopune totuşi la admiterea cererei de perimare susţinând că acţiunea a cărei perimare se cere a fost reînviată şi este în curs de judecată la secţia IV-a a Tribunalului pe baza acţiunii introdusă de D-sa cu petiţiunea înreg. la No. 16298 din 9 August 1916 de care s'a vorbit mai sus.

Având în vedere că astfel fiind faptele, chestiunea

asupra căreia urmează a se pronunța Tribunalul este aceea de a se ști dacă o acțiune introdusă în justiție și la judecarea căreia partea reclamantă nu a mai stăruit poate să fie perimată când înaintea introducerii cererii de primare, reclamantul a introdus în contra aceluiași pârât o nouă acțiune având același obiect și care se află în curs de judecată.

Considerând că scopul legiuitorului în alcătuirea dispozițiilor art. 257 pr. civ. care se ocupă de perimare a fost ca să nu poată procesele să rămâie nedeslegate la infinit presupunându-se că cine-și lasă pricina timp de doi ani fără ca să se coupe de dânsa, a înțeles prin aceasta că voește să o abandoneze.

Considerând că atunci când un reclamant după intentarea unei acțiuni, deși numai stăruiește în judecarea ei, introduce însă o alta în care face toate diligențele spre a se judeca, presumpția de părăsirea acțiunii nu mai poate fi, de oarece prin însăși faptul introducerii celei de a doua acțiuni se învederează intenția reclamantului de a se judeca în acțiunea care derivă din dreptul ce pretinde să i se recunoască în justiție.

Considerând că deasemenea prin aceasta nu se poate susține că scopul pentru care legiuitorul a creiat perimarea nu mai poate fi atins de oarece procesul intentat prin prima petiție introductivă de instanță nu rămâne lăsat în părăsire, ci este continuat prin judecata ce intervine în urma legărei instanței prin cea de a doua cerere făcută în justiție.

Că astfel fiind, deși în speță, Zoe Anghelovici nu a mai stăruit în judecarea procesului cu care a fost sesizat acest Tribunal, acțiunea sa împotriva lui Ștefan Blebea, nu poate fi perimată de oarece anterior cererii de perimare făcută de Ștefan Blebea, D-sa și-a manifestat intenția de a continua față de acesta procesul prin introducerea celei de a doua acțiuni cu petițiunea înreg. la No. 16298 din 9 August 1919 la Tribunalul Ilfov Secția IV C. C. și care se află în curs de judecată.

Că deci, cererea de perimare făcută de Ștefan Blebea, urmează a fi respinsă.

Pentru aceste motive respinge.

Semnat: *Siliu Rădulescu.*

JURISPRUDENȚA STRĂINĂ

TESTAMENT OLOGRAF — *Foi separate.* — *Validitate.* — *Legătură materială și intelectuală necesară.* — *Plic.* — *Instituire de legatar universal.*

Regula pusă de art. 970 c. civ. (859 r.) are un caracter general și absolut și voința testatorului pentru a-și produce efectele sale, trebuie să fie exprimată în forma legală; testamentul olograf trebuie să fie datat și semnat de mâna testatorului.

În special, când dispozițiunile testamentare sunt înserate pe foi separate sau parte pe o foaie și parte pe plicul în care sunt închise, condițiunea validității rezultă din existența între una și alta a unei legături de așa natură ca să poată fi considerate ca constituind un singur și același act.

Dacă această legătură lipsește, instituția univer-

sală ne exprimată în formele legale într-una din foi trebuie a fi declarată nulă și de nul efect, iar dispozițiunile particulare conținute în celelalte foi date și semnate subsistă, ca testament valabil și util și trebuie prin urmare a fi executate, iar bunurile nelegate transmise moștenitorilor naturali.

C. Nancy, 3 Martie 1926.—*Gaz. Trib. 16 Nov. 1926.*

*

DESISTARE. — *Concluziunile părții intimite. Rezerve.* — *Refuz de acceptare.*

Dacă o desistare poate fi valabil făcută cât timp instanța nu este legată, legiuitorul nu a înțeles să confere acestei condițiuni un caracter imperativ și a nu voi să considere decât interesul reclamantului și dreptul său de a abandona procedura începută; este cu desăvârșire just ca defendorul să nu poată fi constrâns a se supune fanteziei sau relei voințe a unui reclamant care l-a turburat într-o primă instanță și vrea să-l șicaneze prin instanțe succesive reînnoite.

Iar părțile au obligațiunea de a supune judecătorului motivele dezistărei cum și acelea ale refuzului, tribunalul având dreptul incontestabil de a aprecia dacă dezistarea este valabilă.

Este legitim refuzul dezistărei limitat la singura instanță sub rezerva de a redeschide ulterior acțiunea.

Deasemenea e valabil refuzată dezistarea instanței tinzând la validarea unei popriri, atunci când nici o ofertă de descărcare nu s'a produs.

Trib. civ. Bordeaux, 5 Iulie 1926.

Recueil des Somm. Sirey, janv. 1927

*

EFECTE DE COMPLEZENȚA. — *Nulitate absolută.* — *Rea credință.*

Efectele de complezență, adică tratele trase, fără operațiuni comerciale reale, asupra unor prieteni sau corespondenți care le acceptă, sunt nule de o nulitate absolută.

Bancherii cari sunt purtătorii de rea credință ai efectelor de complezență nu pot interveni contra semnatarilor (trăgător, tras, acceptant, avalist, îndosator): deveniți complici, ei trebuie să sufere împreună cu părțile consecințele nulității.

Trib. civ. Montpellier, 22 Iulie 1926.

(Recueil des somm. janv. 1927).

**Administrația revistei roagă pe d-nii abonați în întârziere a-i trimite cât mai în-
târziat costul abonamentului rămas neachitat.**

Tabla de materii pe anul 1926 se trimite abonaților în curent cu plata abonamentului fără altă plată suplimentară.

Acei cari nu au primit-o, sunt rugați a ne încunoștiința spre a li se trimite.